

CHRÁNENÉ DRUHY MACHORASTOV

Anna Kubinská

Do upravenej vyhlášky PŠK č. 211/1958, ktorou sa určujú chránené druhy rastlín Slovenskej republiky a podmienky ich ochrany, pre skupinu machorastov bolo navrhnutých autormi V. Pecliar (Prírodovedecká fakulta UK), A. Kubinská (Botanický ústav SAV) a I. Masár (Ústav slovenského jazyka SAV) celkom 23 taxónov machorastov. Pri každom druhu je v následnom zozname uvedená sadzba o náhrade škody, spôsobenej na chránených druhoch rastlín.

<i>Athalamia hyalina</i> (Sommerf.) Hatt. - hrdzavka číra	... 500 Kčs
<i>Brachythecium vanekii</i> Šmarda - bankovec Vankov	... 300 Kčs
<i>Braunia alopecura</i> (Brid.) Limpr. - vrúbovka psiarkovitá	... 750 Kčs
<i>Buxbaumia viridis</i> (Moug. ex Lam. et DC.) Brid. ex Moug. et Nestl. - kyjanôčka zelená	... 300 Kčs
<i>Calliergon trifarium</i> (Web. et Mohr) Kindb. - barinovec trojradý	... 300 Kčs
<i>Cinclidotus aquaticus</i> (Hedw.) B.S.G. - mriežkovec vodný	... 300 Kčs
<i>Drepanocladus lycopodioides</i> (Brid.) Warnst. - kosáček plavúmovitý	... 300 Kčs
<i>Entosthodon hungaricus</i> (Boros) Loeske - miešok slanomilný	... 500 Kčs
<i>Helodium blandowii</i> (Web. et Mohr) Warnst. - plstnatec rašelinový	... 500 Kčs
<i>Meesia triquetra</i> (Richter) Angstr. - bakuľka trojrohá	... 700 Kčs
<i>Metzgeria fruticulosa</i> (Dicks.) Evans - stužtička kriškovitá	... 500 Kčs
<i>Ochyraea tatrensis</i> Váňa - ochyrea tatranská	... 1000 Kčs
<i>Orthotrichum lyellii</i> Hook. et Tayl. - bochník Lyellov	... 100 Kčs
<i>Paludella squarrosa</i> (Hedw.) Brid. - močiarka kostrbatá	... 500 Kčs
<i>Pterogonium gracile</i> (Hedw.) Sm. - krídlovec štíhly	... 750 Kčs
<i>Pterigoneurum smardeanum</i> Vaněk - perutník Šmardov	... 1000 Kčs
<i>Riccardia incurvata</i> Lindb. - chabulka zakrivená	... 300 Kčs
<i>Riccia gougetiana</i> Durieu et Mont. - mrvka Gougetova	... 500 Kčs
<i>Riccia rhenana</i> Lorbeer - mrvka rýnska	... 500 Kčs
<i>Scorpidium scorpioides</i> (Hedw.) Limpr. - štúrovník dutolistý	... 700 Kčs
<i>Tayloria splachnoides</i> (Schleich. ex Schwaegr.) Hook. - krkuľka ampulkovitá	... 500 Kčs
<i>Tortula velenovskii</i> Schiffn. - skrútenec Velenovského	... 300 Kčs
<i>Zygodon viridissimus</i> (Dicks.) Brid. - jarmovec zelený	... 100 Kčs

Na Slovensku rastie 822 druhov machorastov, z toho 229 peče-
noviek a 593 machov. Z celkového počtu machorastov Slovenska je podľa odhadu a predbežných zistení V. Pecliar a asi 130 druhov (16% bryoflóry) ohrozených. Zabezpečiť reprodukciu kriticky ohrozených druhov machorastov v botanických záhradach je len krajné riešenie. Možnosť záchrany vzácné sa vyskytujúcich druhov machorastov, ktorá sa dosiaľ nevyužíva, je ochrana druhov vo veľkoplošných chránených územiach, alebo zriaďovanie chránených nálezísk alebo rezervácií machorastov. Zatiaľ sa táto možnosť ochrany vzácných výtrusných rastlín využila len pri vyhlásení Révayovskej pustatiny v r. 1988 (nálezisko vzácných druhov húb). Preto je potrebné rozšíriť spoluprácu s kryptogamológami pri zdôvodňovaní návrhov nových chránených území, čo by prispelo k zvýšeniu možnosti ochrany vzácných výtrusných rastlín.